STATENS ÄMBETSVERK
PÅ ÅLAND

YTTRANDE 03.11.2026

Riksdagens förvaltningsutskott

Ärende: RP 107/2026 rd Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om elektronisk kommunikation för dödsbon

Riksdagens förvaltningsutskott har bett Statens ämbetsverk på Åland inkomma med ett sakkunnigyttrande till ovan nämnda regeringsproposition.

Statens ämbetsverk på Åland konstaterar att det är ett bra förslag. Det är positivt att det blir enklare och smidigare att sköta en avliden anhörigs angelägenheter och att man digitaliserar tjänster i anslutning till en anhörigs död i form av ett elektroniskt bouppteckningsinstrument, delägarregister för dödsbon och testamentsregister. Det kommer fortsättningsvis att vara möjligt att sköta dödsboets ärenden till pappers, om man så önskar, men det blir enklare att sammanställa uppgifterna och vid behov växla mellan digital- och pappershantering. Det är viktigt för en stor del av befolkningen att fortfarande kunna använda pappersformat.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland föreslås bli gemensamt personuppgiftsansvariga för delägarregistret för dödsbon. Det är positivt att man utrett konsekvenserna för Statens ämbetsverk på Åland samt att man utrett att propositionen inte omfattar sådana delområden som hör till Ålands självstyre.

Statens ämbetsverk på Åland konstaterar att förslaget innebär en del ökat ansvar och mera kostnader för den löpande verksamheten samt nya myndighetsuppgifter men även inkomster i form av till exempel kundavgifter för användandet av tjänsten, registreringsavgifter och fastställelseavgifter. För utnyttjandet av information i delägarregistret för dödsbon tas det ut en avgift av hushållen, på samma sätt som för de släktutredningar som i nuläget lämnas ut för bouppteckning. På sikt kan man förvänta sig att reformen medför minskat antal beställningar eftersom kunden kan utföra dessa uppgifter själv med hjälp av lättillgängliga digitala register men det kommer även att innebära mera kundtjänst och experttjänst för att informera och hjälpa kunden hitta rätt. Mera omfattande släktutredningar kommer fortsättningsvis att behöva handläggas av experter. Även om de grundläggande uppgifterna kommer att finnas i delägarregistret är internationaliseringen redan nu märkbar och många släktutredningar måste beställas från utlandet och kompletteras av den sökande. Telefonbeställningarna förutspås öka med det tredubbla jämfört med nuläget. Pappersbeställningarna kommer förmodligen att ligga kvar på samma nivå som i dagsläget och under en längre tid framöver kommer de att användas lika mycket som de digitala beställningarna. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata uppskattar att det totala antalet ansökningar om fastställande kommer att öka från nuvarande 2000 till 5000-10000 per år.

För Statens ämbetsverk på Åland skulle reformen innebära en fastställelseuppgift på samma sätt som för nuvarande. Uppgifterna skulle även omfatta utlämnande av utdrag, intyg och på annat sätt enskilt utlämnande av information inom landskapet Åland.

Postadress PB 58 22101 MARIEHAMN
Besöksadress Torggatan 16 B 22100 MARIEHAMN
Telefon växel 0295 017 200
E-post info@ambetsverket.fi magistrat@ambetsverket.fi
Webbadress www.ambetsverket.ax

Ämbetsverkets behörighet är begränsad till att inte röra sådana situationer där information lämnas ut via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse för åtkomst till informationen eftersom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ensam ansvarar för dessa uppgifter. Detta innebär en avsevärt mindre arbetsbelastning för Statens ämbetsverk på Åland.

I förslaget finns alltså inga ändringar som man skulle uppskatta att direkt ökar arbetsmängden vid Statens ämbetsverk på Åland. Man menar att det främst handlar om att ändra arbetssätten. Om det totala antalet ansökningar om fastställelse ändå ökar, enligt den uppskattning som gäller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, kommer också antalet ansökningar om fastställelse som behandlas vid Statens ämbetsverk på Åland och den arbetsmängd som ansökningarna kräver öka i samma proportion. Med ökad rådgivning och en ökad mängd inkommande ansökningar, både till pappers och digitalt, kommer det att krävas en mera noggrann genomgång av tillgängliga resurser vid Statens ämbetsverk på Åland. Med det sagt kommer reformen att vara till stor nytta för medborgarna och ett naturligt steg i digitaliseringsprocessen.

Mariehamn 03.11.2026

Louise Enkvist
Häradsskrivare

Enkvist Louise
91365333T

Digitaalinen allekirjoittaja: Enkvist Louise 91365333T
Päiväys: 2026.11.03 15:19:31 +02'00'